

Brüssel, 23.5.2018
COM(2018) 417 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Malta 2018. aasta riiklikku reformikava
ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Malta 2018. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitus²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõidu,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) 22. novembril 2017 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2018) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 22. märtsil 2018 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. 22. novembril 2017 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles Maltat ei nimetatud ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal päeval võttis komisjon vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitus koosta, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 22. märtsil 2018. Nõukogu võttis soovitus euroala majanduspoliitika kohta („euroala soovitus“) vastu 14. mail 2018.
- (2) Kuna Malta rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riikide majandused on üksteisega tihedalt seotud, peaks Malta tagama allpool esitatud soovitustes ja eriti

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2018) 417 final.

³ P8_TA(2018)0077 ja P8_TA(2018)0078.

soovituses 1 kajastuva euroala majanduspoliitilise soovituselise täieliku ja õigeaegse täitmise. 2018. aasta aruanne Malta kohta⁴ avaldati 7. märtsil 2018. Selles hinnati Malta edusamme nõukogu poolt 11. juulil 2017 vastu võetud riigipõhiste soovituselise täitmise, varasematel aastatel vastu võetud soovituselise järelemeetmete võtmise ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumise.

- (3) Malta esitas oma 2018. aasta riikliku reformikava ja 2018. aasta stabiilsusprogrammi 13. aprillil 2018. Selleks et võtta arvesse nende kahe programmi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (4) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁵ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovituselise rakendamise, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Komisjon esitas täiendavad üksikasjad kõnealuse sätte kasutamise kohta suunistes selle kohta, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega⁶.
- (5) Malta suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. Oma 2018. aasta stabiilsusprogrammi kavatses valitsus hoida nominaalse eelarvepositsiooni 2018.–2021. aastal ülejäägis. Keskpika perioodi eelarve-eesmärki, milleks on tasakaalus eelarvepositsioon, täidetakse kogu programmiperioodi kestel endiselt varuga. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse jääma alla aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 60 % SKPst, langedes järk-järgult 2017. aasta 50,8 %-lt SKPst 2021. aastal umbes 36 %-le. Nende eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on ajavahemikul 2018–2019 usutav ja ajavahemikul 2020–2021 optimistlik. Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi põhjal prognoositakse struktuurse eelarvepositsiooni ülejäägiks 2018. aastal 0,6 % SKPst ja 2019. aastal 1,1 % SKPst, mis ületab keskpika perioodi eelarve-eesmärki. Üldiselt on nõukogu prognooside põhjal seisukohal, et Malta täidab 2018. ja 2019. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded. Samal ajal tuleks lühikeses ja keskpikas perspektiivis hoolikalt jälgida kulude kasvu, võttes ennekõike arvesse võimalikke tulevase ohte tulude stabiilsusele.
- (6) Nagu märgiti 2018. aasta euroala käsitlevas soovituselises, on ettevõtjate vahelise konkurentsi moonutamise ärahoidmiseks, maksumaksjate õiglaseks kohtlemiseks ja riigi rahanduse kaitsmiseks oluline võidelda agressiivse maksuplaneerimise strateegiate vastu. Kuna maksumaksjate agressiivse maksuplaneerimise strateegiatel on välismõju teistele liikmesriikidele, on lisaks liidu õigusele vaja riikide poliitika kooskõlastamist. Kuna Maltal asuvate ettevõtete poolt välismaale (st ELi residentidelt kolmandate riikide residentidele) makstavatelt dividendidelt, intressidelt ja litsentsitasudelt makse kinni ei peeta, võib see viia olukorrani, et sellised maksed

⁴ SWD(2018) 216 final.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

⁶ COM(2014) 494 final.

jäävad üldse maksustamata, kui neid ei maksustata ka vastuvõtvas riigis. Malta uus tingliku intressi mahaarvamise süsteem aitab küll vähendada võlakohustuste omakapitalile eelistamist, kuid ebapiisavad kuritarvitusevastased eeskirjad koostoiemes suhteliselt kõrge määra ja aktsiapõhise korruga võivad luua võimalused maksudest kõrvalehoidumiseks. Ettevõtted võivad maksustamise vältimise eesmärgil kasutada teatavaid Malta ja teiste ELi vaheliste kahepoolsete maksulepete sätteid kombineerituna Malta maksusüsteemiga, mille kohaselt Malta residendist äriühing, mille asukoht ei ole Malta, kuulub maksustamisele nende tulude alusel, mis on tekkinud kohapeal või Maltale üle kantud (*source and remittance basis*). Komisjon võtab arvesse Malta pühendumust võitlusele agressiivne maksuplaneerimise vastu. Hiljutiste teabevahetuste põhjal jätkab komisjon konstruktiivset dialoogi, et võidelda maksumaksjate agressiivse maksuplaneerimise strateegiatega.

- (7) Maltal on jätkuvalt probleemiks riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus. See on täielikult tingitud elanikkonna vananemisega seotud kulude, näiteks tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse kulude ning pensionikulude mõjust eelarvele. Pensionisüsteemi ees seisab kahetine probleem: tagada ühelt poolt jätkusuutlikkus ja teiselt poolt piisav pensionissetulek. Pensionikulude pikaajalise jätkusuutlikkuse väljavaated on paranenud, peamiselt tänu sellele, et Malta pikaajalist kasvupotentsiaali on hinnatud positiivsemaks. Siiski mõjutasid 2016. aasta eelarvega kehtestatud meetmed pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust ainult piiratud määral ja seega on see endiselt tõsine probleem. Hoolimata võetud meetmetest pensionite piisavuse parandamiseks on sooline pensionilõhe endiselt suur. Tervishoiusüsteemi toimivus on paranenud ja ooteajad lühenenud. Ent endiselt on probleeme haiglate vahenditega ja ravitegevuse ümbersuunamisega esmatasandi tervishoidu. Esmatasandi tervishoiuteenuste osutamise institutsioonilise raamistiku tõttu on surve all nii haiglad kui ka erakorraline meditsiiniabi. Haiglaravi ja esmatasandi arstiabi ei ole hästi kooskõlastatud ning esmaabi kasutatakse endiselt ebatõhusalt. Endiselt on problemaatiline innovatiivsete ravimite kättesaadavus, seda ka eelarve seisukohast. Pikaajalise hoolduse valdkonnas käivitati algatusi suureneva nõudluse rahuldamiseks, nagu stiimulid kogukonnapõhisele ja koduhooldusele.
- (8) Teatavat edu on saavutatud piiriülese koostöö parandamisel. Ent tundub, et Malta finantsteenuste ametil ei ole endiselt piisavalt töötajaid ja jätkuvalt on probleeme tema suutlikkusega teha järelevalvet ulatusliku piiriülese finantssüsteemi üle, eriti segmentis, mis ei tegele pangandusega. Ehkki teenustesektor, eriti internetipõhiste hasartmängude sektor on andnud märkimisväärse panuse riigi jõulisesse majanduskasvu, võib see seada ohtu finantssüsteemi tervikluse ja nõuda tugevat rahapesuvastast raamistikku. Malta võttis hiljuti üle neljanda rahapesuvastase direktiivi, mille rakendamise tulemuslikkust ei ole veel hinnatud. Pärast direktiivi ülevõtmist siseriiklikku õigusesse esitasid Malta ametiasutused lisaks sellele hiljuti integreeritud strateegia võitluseks rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu. Muude meetmete hulgas on loomisel riiklik rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlemise komitee, kuhu kuuluvad valituse ja muude asjaomaste riiklike ametiasutuste esindajad. Ent endiselt püsivad probleemid hiljuti vastu võetud õigusraamistiku nõuetekohasel rakendamisel ja tulemuslikul jõustamisel.
- (9) Jõulise majanduskasvu ning naiste tööhõivet ja töötajate oskuste täiendamist soodustavate reformide varal on Malta tööturu väljavaated veelgi paranenud. Ent endiselt on problemaatiline suur sooline erinevus tööhõives ning vanemate kui 30aastaste naiste ja puuetega inimeste madal tööturul osalemise määr. Isapuhkus ja vanemapuhkus on endiselt suhteliselt kesisel tasemel, ent see on oluline sooliselt

tasakaalus hoolduskohustuste ja töötavate naiste suurema toetamise seisukohast. Tööjõupuudus suureneb ja oskuste nõudlusele mittevastavus püsib. Märkimisväärsel osal Malta tööjõust on endiselt madal kvalifikatsioon ning samal ajal suureneb tööjõu ja oskuste nappusega toimetulekul sõltuvus välistööjõust. Eelduste kohaselt jätkuvad tööturu, oskuste ja sotsiaalse kaasatuse vallas praegu rakendatavad poliitilised algatused, ent need peavad tuginema tulemuspõhisele kontrollile ja hindamisele.

- (10) Madala haridustasemega noorte osakaal (2017. aastal 18,6 %) on endiselt ELi kõrgeim ja näitaja ei ole võrreldes eelneva aastaga paranenud. Samuti on Maltal suurim madala haridustasemega puuetega isikute määr: nende osakaal on 50 %, kaks korda kõrgem kui ELi keskmine. Lisaks sellele mõjutab õpiväljundeid tugevalt sotsiaal-majanduslik taust, kooli liik ja puudestaatus. Loodusteadustes on vahe kõige nõrgemate ja kõige paremate tulemustega koolide vahel üks suuremaid ELis ning võrdub 1,5-kordse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni keskmisega. Matemaatikas, loodusteadustes ja lugemises madala õpeedukusega õpilaste osakaal on ELis suuruselt neljas. Puudub terviklik strateegia, millega parandada hariduse kvaliteeti ning vähendada sotsiaalsete gruppide ja erinevat liiki koolide õpitulemuste ebavõrdsust.
- (11) Jõuline majanduskasv on suurendanud survet taristule ja loodusvaradele. Eriti tõsised probleemid taristu ja pikaajalise jätkusuutlikkusega on maanteetranspordisektoris. Investeeringud tõkestavad ebapiisav transporditaristu ja üha sagedasemad liiklusummikud. Sõidukite arvu suurenemine ja tihenev liiklus tingib kasvuhoonegaaside heite suurenemise ja mõjutab negatiivselt õhu kvaliteeti. Samuti võib see mõjutada negatiivselt turismi, mis on üks Malta majanduse olulisi alustalasid. Seega käib vajadus tegeleda taristu puudujääkidega käsikäes vajadusega puhta transpordi lahenduste järele. 2016. aastal võttis Malta vastu riikliku transpordistrateegia kuni aastani 2050 ja transpordi rakendusliku üldkava kuni aastani 2025. Samuti teatas ta 700 miljoni euro suuruse eelarvega projektist teedevõrgu nüüdisajastamiseks. Eelduste kohaselt vähendavad need meetmed üheskoos liiklusummikute majanduskulusid vähem kui 20 %. Üha aktiivsemaks muutuv majandustegevus võib suurendada taristu olemasolevate kitsaskohtade probleemsust ja panna keskkonnaressursid veelgi suurema surve alla. Lisaks sellele ei seata kavades selget eesmärki seoses transpordi põhjustatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja selles ei pakuta lisaks viieaastasele läbivaatamistsüklile välja teatatud meetmete tulemuslikku järelevalvesüsteemi. Seega on oluline seada eesmärgid ja rakendada meetmed seoses liiklusummikute ja transpordi põhjustatud kasvuhoonegaaside heite olulise vähendamisega 2025. aastaks, nähes ette edusammude korrapärase järelevalve.
- (12) Riigi suurusest ja saarelisusest tulenevad probleemid muudavad vajaduse minna üle ulatuslikumale ringmajandusele eriti keerukaks. Nutikad investeeringud võivad aidata vähendada saare habrastele loodusressurssidele langevat survet. Näiteks kui jätta unarusse raskused ehitus- ja lammutusjätmete kõrvaldamisel, võib see vähendada keskkonna kvaliteeti ja riigi atraktiivsust turismisihtkohana. Ehkki Malta ökoinnovatsiooni alased tulemused on püsinud kõige madalamate hulga (Ökoinnovatsiooni indeksi kohaselt oli ta langenud 2013. aasta 18. kohalt 2016. aastaks 26. kohale), on tal potentsiaal kaasata investeeringuid uuenduslike lahenduste loomiseks või kasutuselevõtuks ehitustööstuse ressursi- ja energiatõhususe suurendamiseks, samuti jäätme- ja reoveekäitluse parandamiseks. Ennekõike tuleb parandada jäätmekäitlust ning sellega paralleelselt investeerida ehitus- ja

lammutusjätmete ringlussevõtukohtadesse, samuti rakendada kontrollmeetmeid, et vältida ehitus- ja lammutusjätmete ebaseaduslikku mahapanekut või merre uputamist.

- (13) Kohtusüsteemil on endiselt probleeme tõhususega ning selleks et tagada hea ettevõtluskeskkond, on vaja rangemat õigus- ja institutsioonilist raamistikku korruptsioonivastaseks võitluseks. Korruptsioonivastase raamistiku puudused võivad mõjutada negatiivselt ettevõtluskeskkonda ja investeringuid. Malta poolt korruptsioonivastases võitluses tehtavate jõupingutuste tulemuslikkust tuleb suurendada, eriti seoses korruptsioonijuhtumite uurimise ja nende eest süüdistuste esitamisega. Selleks et säilitada Malta maine ja atraktiivsus rahvusvaheliste investeringute sihtriigina, on ülioluline parandada juhtimisraamistikku.
- (14) Komisjon on Euroopa poolaasta (2018) raames Malta majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2018. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2018. aasta stabiilsusprogrammi ja 2018. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Maltale esitatud soovitude järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud mitte üksnes nende asjakohasust Malta eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka nende vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustesse liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2018. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja on arvamusel, et Malta täidab eelduste kohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid.

SOOVITAB Maltal võtta 2018. ja 2019. aastal järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada üldist juhtimisraamistikku, tõhustades riiklikku järelevalvet Maltal litsentsitud rahvusvahelise orientatsiooniga finantsettevõtjate üle, tagades rahapesuvastase raamistiku tulemusliku rakendamise ja andes täiendavat hoogu korruptsioonivastasele võitlusele.
2. Tagada tervishoiu- ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkus, sealhulgas tõstes seaduslikku pensioniiga ja piirates ennetähtaegselt pensionile jäämist.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*